

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَسْبُكَ اللَّهُ
١٤٢٠

فصل اول
درس ۱

تو را چگونه بشناسم؟

شعر

ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی

نروم جز به همان ره که توأم راهنمایی

.....

(شعر قرائت شود)

۱. صفت هایی که در این شعر به خدا نسبت داده شده است، بیان کنید.

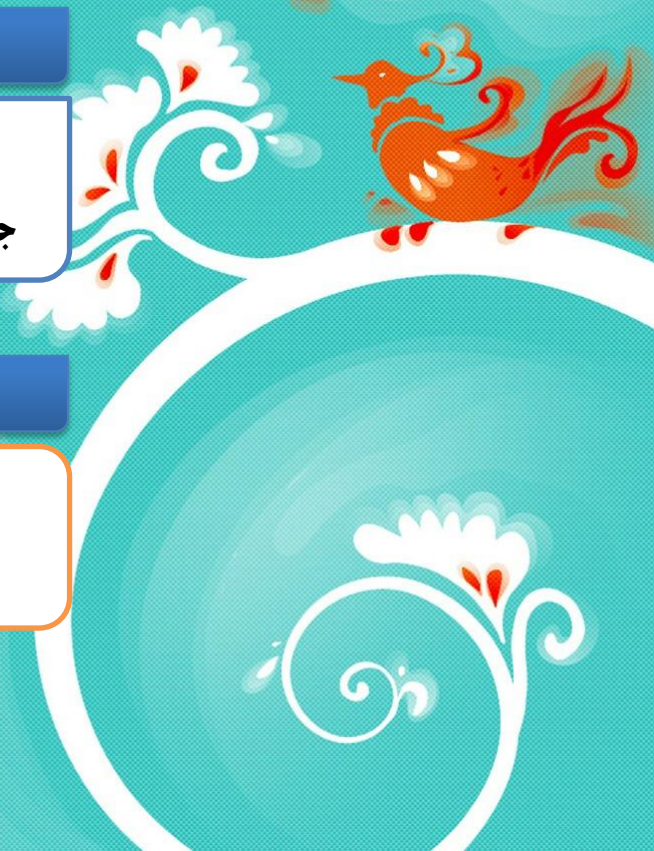
۲. چه صفات دیگری از خدا می شناسید که در این شعر به آن اشاره نشده است؟

صفت هایی که مربوط به کمال خداوند است؛

پاک بودن - راهنما بودن - یکتایی - حکیم - عظیم - کریم - رحیم - عزیز -
جلال - عالم - نور و سرور بودن - سخاوت - نماینده فضل بودن - سزاوار ثنا بودن.

صفت هایی که به دلیل نقص نداشتن خداوند است؛

بری از رنج و گداز بودن - بی نیاز بودن - بری از عیب و خطا بودن -
نگنجیدن در فهم - شبیه نداشتن.

انسان همیشه دنبال راهی است که خداوند را بشناسد؛

۱. خدای خالق هستی که به سوی او باز خواهیم گشت، چگونه خدایی است؟
۲. خدا چه ویژگی هایی دارد؟
۳. آیا خدا به همه چیز عالم است؟
۴. خدا چه کارهایی می تواند انجام دهد؟
۵. خدا با بندگان خود چگونه رفتار می کند؟

چون این سوال ها را دارد:

۱. اطلاعات دقیق و حقیقی به ما بدهد.
۲. اطلاعات اشتباه نباشد، تا خدا را بی اشتباه بشناسیم.

برای پاسخ به این پرسش ها
باید منبعی داشته باشیم که:

چرا انسان ها امکان شناخت خداوند
را به صورت کامل ندارند؟

رسول خدا (ص):

مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ؛ أَنْ چنان که شایسته توست، تو را نشناختیم.

چون خدا نامحدود است، ولی
توانایی انسان محدود است.

راه های شناخت خداوند

۲. تفکر در کتاب خلقت

۱. تفکر در کتاب آسمانی

راه های شناخت خداوند

پیش

چرا برای شناخت خداوند، بهترین راه مراجعه به سخن اوست؟

زیرا توصیف خداوند از خود، توصیف دقیق و بی نقصی است.

تفکر در کتاب آسمانی

آیه	صفت	توضیح
﴿إِنَّهُ يَغْلِبُ الْحَبَشَ وَ مَا يَخْفَى﴾ ترجمه، او هر آشکار و نهانی را می‌داند.	علم و آگاهی بر همه چیز	• خداوند بر همه چیز آگاه است. • آنچه در قلب ما می‌گذرد و چشم ما می‌بیند و در گوش دیگران نجوا می‌کنیم را می‌داند. • حتی فروافتادن برگ را می‌داند. • هیچ آشکار و نهانی نیست که او نداند.
آیه حنفی ﴿وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ﴾ ترجمه، او بسیار آمرزنده و دوستدار بندگانش است.	مهربانی خداوند	• مهربانی خداوند همه چیز و همه کس را در بر گرفته است. • خداوند مهرورزی بر بندگان را بر خود واجب کرده است. • خداوند دوستدار بندگانش است.
﴿وَمَنْ يَشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ ترجمه، و هر که با خداوند دشمنی کند بداند که خداوند به سختی عقوبت می‌کند.	مجازات‌کنندگی خداوند	• خداوند کسانی را که با حق مبارزه می‌کنند و از گناه و سرکشی دست برنمی‌دارند از رحمت خود محروم می‌کند. • مجازات خداوند عذابی دردناک است.
﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ ترجمه، خداوند به مردم هیچ ستمی نمی‌کند، بلکه این مردمانند که به خود ستم می‌کنند.	ظلم کردن خداوند	• انسان‌ها با گناهان و خطاهایشان به خودشان ظلم می‌کنند. • انسان‌ها با ظلم به خود، خودشان را در مسیر گرفتاری و هلاکت می‌اندازند.
﴿إِنَّ اللَّهَ يُجِبُ التَّوَابِينَ﴾ ترجمه، خداوند توبه‌کنندگان را دوست دارد.	توبه‌پذیر بودن خداوند	• خداوند کسانی را که از گناه خویش پشیمان می‌شوند و توبه می‌کنند با آغوش باز می‌پذیرد. • خداوند خود را بسیار توبه‌پذیر می‌داند.
﴿مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَزَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَ لِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ ترجمه، خداوند نمی‌خواهد [با احکامش] شما را در سختی و مشقت قرار دهد، بلکه می‌خواهد شما را [از آلودگی‌ها] پاک کند و نعمتش را بر شما تمام کند تا شکر او را به جای آورید.	هدایت با قوانین خداوند	• خداوند با احکام و قوانینش بر بندگان سخت نمی‌گیرد. • احکام و قوانین خداوند برای هدایت انسان به سوی سعادت و جلوگیری از گمراهی است.
	• بهترین روزی‌دهنده • بهترین یاری‌کننده • بهترین سرپرست	خداوند در قرآن در ۳ آیه، خود را بهترین روزی‌دهنده، بهترین یاری‌کننده و بهترین سرپرست معرفی می‌کند.

راه های شناخت خداوند

تفکر در کتاب خلقت

از راه آثار و نشانه های خداوند در سراسر جهان آفرینش

مثال:

۱. با دیدن نوشته ای از یک نفر، به وجود نویسنده و میزان علم و آگاهی او پی می بریم.
۲. با دیدن ساختمان، به وجود سازنده و میزان مهارت او پی می بریم.

با تفکر در جهان خلقت

۱. به وجود خالق جهان پی می بریم.
۲. با برخی از صفات و ویژگی های خدا آشنا می شویم.

اگر انسان در جهان خلقت اندیشه کند؛
در می یابد که تمام اجزای عالم از خداوند سخن می گویند.

هر برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

هر مقدار علم و دانش ما افزایش یابد، آثار علم و قدرت خداوند را بیشتر از گذشته درک خواهیم کرد.

ما انسان ها چون طفلی خردسال هستیم که وارد کتابخانه ای بزرگ می شود
که همه دیوارهای آن از زمین تا سقف با کتاب هایی به زبان گوناگون پوشیده
شده است. کودک می داند که باید کسی آن کتاب ها را نوشته باشد... کودک
طرحی مشخص در ترتیب کتاب ها می بیند. نظمی اسرار آمیز که او آن را در
ک نمی کند، ولی می تواند با حسی مبهم حدس بزند.
به نظر من وضعیت این کودک همانند عقل انسان در برابر خداست...

سخن آلبرت اینشتین

پرسش

اگر مخلوقات و موجودات جهان، آیات و نشانه های الهی اند و از طریق آنها می توان به صفات خالق شان پی برد، آیا می توان هر صفتی که در مخلوقات می بینیم، به خداوند متعال نسبت دهیم؟ برای مثال، آیا می توان خداوند را دارای جسم و محدود به زمان و مکان دانست؟

پاسخ

خداوند سرچشمه همه خوبی هاست؛ پس، هر خوبی و کمالی که مخلوقات دارند، از خدا دریافت کرده اند. صفت هایی که از مخلوق بودن و محدود بودن سرچشمه می گیرد، در خداوند نیست. مثل، جهل، ظلم، ضعف و... چون خداوند کامل بی نقص است، دارای این صفات نیست.

حمد

- حمد به معنای ستایش است.
- ستایش برای موجودی است که کمالات و زیبایی‌ها در او باشد.
- ستایش حقیقی و حمد واقعی برای خداست.
- «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

تسبیح

- تسبیح یعنی پاک و منزّه دانستن
- سبحان الله یعنی خداوند از هر نقص و عیبی منزّه است.
- نقص و عیب موجودات در خدا نیست.
- سبحان ربّی العظیم و بحمده
- «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ»

۱- کدامیک از گزینه های زیر از راه های درک صفات خداوند و ویژگی های او نیست؟

۱. قرآن خواندن

۲. تفکر در جهان خلقت

۳. تفکر در آیات کتاب الهی

۴. تفکر در پیدایش جهان و پدیده های آن

پاسخ صحیح
سوال ۱

گزینه ۱

۲- چرا خداوند صفات نقص، مانند جسم بودن را دارا نیست؟

۱. خداوند کمال مطلق است و نمی تواند نقص داشته باشد.

۲. با داشتن صفات نقص نمی تواند جهان را اداره کند.

۳. خداوند این صفات را از خودش دور کرده است.

۴. عقل انسان چنین صفاتی را نمی تواند تصور کند.

پاسخ صحیح
سوال ۲

گزینه ۱

۳- خداوند با آغوش باز افراد توبه کننده را می پذیرد. این جمله مربوط به کدام آیه است؟

۱. اِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى

۲. وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ

۳. اِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ

۴. سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

پاسخ صحیح
سوال ۳

گزینه ۳

صلوات

تهیه و تنظیم: سجاد صیدآبادی